

- 3) wbrew przepisom art. 7 zaśmieca (zanieczyszcza) drogę, pozostawia na niej przedmioty mogące spowodować uszkodzenie pojazdu lub naruszyć porządek bądź bezpieczeństwo ruchu drogowego,
- 4) wbrew przepisom art. 8, bez zezwolenia właściwego do spraw komunikacji organu prezydium rady narodowej, ustawia na drodze stoiska, budki, wózki, pojazdy, tablice itp. urządzenia służące do prowadzenia działalności handlowej, usługowej, reklamowej lub innej,
- 5) będąc zobowiązanym do oznaczenia na jezdni przeszkód określonych w art. 9 ust. 1, nie dopełni ciążących na nim obowiązków,
- 6) wbrew przepisom art. 11 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 lit. b) powoduje niebezpieczeństwo lub utrudnienie ruchu bądź zachowaniem swym narusza porządek ruchu lub spokój publiczny albo naraża kogokolwiek na szkodę,
- 7) będąc kierującym, wbrew przepisom art. 11 ust. 2 pkt 1 lit. c) w razie uczestniczenia w wypadku drogowym z ludźmi nie udzieli pomocy ofiarom wypadku,
- 8) wbrew przepisom art. 11 ust. 2 pkt 3 nie stosuje się do znaków i sygnałów drogowych oraz sygnałów i poleceń podawanych przez osoby uprawnione do kierowania ruchem lub do kontroli ruchu drogowego,
- 9) będąc kierującym, wykracza przeciwko przepisom art. 12 ust. 1 i 2,
- 10) będąc zobowiązanym do sprawowania pieczy nad nieletnim, pozostawia wbrew przepisowi art. 12 ust. 3 nieletniego do lat 7 bez opieki na drodze (ulicy),
- 11) będąc kierującym, wbrew przepisom art. 16 nie zaopatrzy pojazdu lub złączonych ze sobą pojazdów w wymagane światła,
- 12) kierując pojazdem, znajduje się w stanie wskazującym na użycie alkoholu lub innego podobnie działającego środka,
- 13) wykracza przeciwko przepisom wydanym na podstawie art. 14, art. 17 ust. 3 i 4, art. 20 ust. 5 i 6 i art. 27 — podlega karze grzywny do 4.500 zł.

Art. 25. 1. Kto będąc właścicielem pojazdu albo kierującym pojazdem:

- 1) dopuszcza pojazd do jazdy mimo braku ważnych dokumentów, stwierdzających dopuszczenie pojazdu do ruchu,
- 2) dopuszcza pojazd do jazdy mimo nienależytego zaopatrzenia pojazdu w wymagane urządzenia i przyrządy albo mimo, że znajdują się one w stanie nie nadającym się do spełniania swego przeznaczenia,
- 3) dopuszcza do korzystania z pojazdu w sposób niezgodny z jego przeznaczeniem,
- 4) dopuszcza do kierowania osobę:

- a) nie będącą w pełni władz umysłowych lub nie posiadającą sprawności fizycznej w stopniu umożliwiającym kierowanie pojazdem w sposób nie zagrażający bezpieczeństwu innych użytkowników drogi i nie narażający kogokolwiek na szkodę,
 - b) znajdującą się w stanie wskazującym na użycie alkoholu lub innego podobnie działającego środka albo nie posiadającą prawa jazdy uprawniającego do kierowania takim pojazdem;
- 5) nie może wskazać, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, chyba że pojazd użyto wbrew jego woli i wiedzy, czemu nie mógł zapobiec

— podlega karze grzywny do 4.500 zł.

2. W jednostkach państwowych oraz gospodarki uspołecznionej odpowiedzialności określonej w ust. 1 na równi z kierującym podlega dyspozytor pojazdów lub osoba pełniąca jego czynności bądź kierownik jednostki.

Art. 26. Orzekanie w sprawach o czyny wymienione w art. 24 i 25 następuje w trybie przepisów o orzecznictwie karno-administracyjnym.

Rozdział 7.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 27. 1. Rozporządzenia wydane przez właściwych ministrów na podstawie art. 14, art. 17 ust. 3 i 4 i art. 20 ust. 5 mogą upoważniać prezydium wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) do wydawania dla obszaru województwa (miasta) przepisów lokalnych, w ramach tych rozporządzeń.

2. Przepisy określone w ust. 1 podlegają ogłoszeniu w dzienniku urzędowym wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa).

Art. 28. Tracą moc art. 1, 4, 6, 19, 21a i 21b ustawy z dnia 7 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. U. z 1921 r. Nr 89, poz. 656, z 1928 r. Nr 18, poz. 151 i Nr 23, poz. 202, z 1934 r. Nr 110, poz. 976, z 1948 r. Nr 10, poz. 73 i z 1960 r. Nr 54, poz. 311).

Art. 29. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w niniejszej ustawie pozostają w mocy dotychczasowe przepisy wykonawcze.

Art. 30. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki

Sekretarz Rady Państwa: J. Horodecki

296

USTAWA

z dnia 27 listopada 1961 r.

o zmianie przepisów postępowania karnego.

Art. 1. W kodeksie postępowania karnego wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 17 otrzymuje brzmienie:
„Art. 17. § 1. Sąd wojewódzki rozpoznaje w pierwszej instancji sprawy:
1) o przestępstwa określone w rozdziałach XVIII, XIX oraz w art. 225—228 kodeksu karnego;

2) o przestępstwa określone w rozdziale I oraz w art. 32 i 39 dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa, jednakże z wyjątkiem spraw o przestępstwa określone w art. 7 tego dekretu;

3) o przestępstwa określone w art. 78—81 kodeksu karnego Wojska Polskiego;

- 4) o przestępstwa określone w art. 3 ust. 1 i 2, w art. 4 ust. 1 i 2 oraz w art. 8 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1949 r. o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej;
- 5) o przestępstwa określone w dekrete z dnia 31 sierpnia 1944 r. o wymiarze kary dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy winnych zabójstw i znęcania się nad ludnością cywilną i jeńcami oraz dla zdrajców Narodu Polskiego;
- 6) o przestępstwa określone w art. 3 § 2 ustawy z dnia 18 czerwca 1959 r. o odpowiedzialności karnej za przestępstwa przeciw własności społecznej;
- 7) o inne przestępstwa określone w ustawie z dnia 18 czerwca 1959 r. o odpowiedzialności karnej za przestępstwa przeciw własności społecznej, jeżeli szkoda przekracza 100.000 złotych;
- 8) o przestępstwa na szkodę Państwa lub jednostki gospodarki uspołecznionej, jeżeli interesy gospodarcze Państwa lub danej jednostki zostały narażone na szkodę przekraczającą 200.000 złotych;
- 9) o przestępstwa, które z mocy przepisu szczególnego należą do właściwości sądu wojewódzkiego.

§ 2. W sprawach o przestępstwa określone w art. 4 dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa prokurator wnosi akt oskarżenia do sądu powiatowego, jeżeli uzna, że zachodzą warunki do zastosowania art. 4 § 2.

§ 3. Sąd wojewódzki może na wniosek prokuratora rozpoznać jako sąd pierwszej instancji sprawę o każde przestępstwo, jeżeli uzna to za wskazane ze względu na okoliczności sprawy.

§ 4. Sąd wojewódzki rozpoznaje środki odwoławcze od orzeczeń sądów powiatowych oraz orzeka w innych wypadkach, przewidzianych w ustawie.”;

- 2) w art. 85:
 - a) dodaje się nowy § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Pełnomocnikiem organu państwowego, jednostki gospodarki uspołecznionej lub organizacji społecznej może być także ich pracownik albo pracownik ich organu nadrzędnego.”;
 - b) dotychczasowy § 2 staje się § 3 tego artykułu;
- 3) art. 233 § 1 lit. d) otrzymuje brzmienie:

„d) zebranie niezbędnych danych o osobie podejrzanego oraz o jego stanie majątkowym.”;
- 4) art. 234 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Śledztwo prowadzi się w sprawach o przestępstwa wymienione w art. 17 § 1 oraz w sprawach:

 - 1) o przestępstwa określone w art. 140, w rozdziale XXXIII, jeżeli zostały popełnione umyślnie, z wyjątkiem przestępstwa określonego w art. 215 § 1, chyba że z przestępstwa tego wynikała śmierć człowieka, jak również w art. 230, 240 § 2, 248 § 2 i 290 kodeksu karnego;
 - 2) o przestępstwa określone w rozdziale II dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa;
 - 3) o przestępstwa na szkodę Państwa lub jednostki gospodarki uspołecznionej, jeżeli interesy gospodarcze Państwa lub danej jednostki zostały narażone na szkodę przekraczającą 50.000 złotych.”;
- 5) w art. 248 dodaje się nowy § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Jednocześnie z wniesieniem do sądu aktu oskarżenia prokurator zawiadamia o tym pokrzywdzoną instytucję państwową, jednostkę gospodarki uspołecznionej lub organizację społeczną w celu wytoczenia po-

- wódziwa cywilnego, a w razie niewytoczenia — w celu wyjaśnienia prokuratorowi przyczyn.”;
- 6) po art. 331 dodaje się nowy art. 331¹ w brzmieniu:

„Art. 331¹. § 1. W razie skazania za przestępstwo zagarnięcia mienia społecznego, jeżeli powództwa cywilnego nie wytoczono, sąd na pokrycie wyrządzonej szkody zasądza z urzędu na podstawie ujawnionych w sprawie materiałów na rzecz pokrzywdzonej instytucji państwowej, jednostki gospodarki uspołecznionej lub organizacji społecznej odszkodowanie pieniężne odpowiadające wartości zagarniętego mienia.

§ 2. W razie skazania za inne przestępstwo, w którego wyniku została wyrządzona szkoda w mieniu społecznym, sąd może z urzędu zasądzić odpowiednie odszkodowanie pieniężne.

§ 3. Jeżeli wartość zagarniętego mienia (§ 1) lub wyrządzona w mieniu społecznym szkoda (§ 2) jest wyższa od zasądzonego odszkodowania, pokrzywdzona instytucja państwowa, jednostka gospodarki uspołecznionej lub organizacja społeczna może dochodzić różnicy na drodze cywilnej.

§ 4. Przepisów § 1 i 2 nie stosuje się:

- 1) jeżeli wyjdzie na jaw, że proces o te same roszczenia już się toczy w postępowaniu cywilnym lub został rozstrzygnięty w tym postępowaniu;
- 2) w postępowaniu w sprawach nieletnich;
- 3) w postępowaniu doraźnym.

§ 5. Sąd może zabezpieczyć na mieniu oskarżonego odszkodowanie pieniężne o którym mowa w § 1 i 2. Koszty związane z wykonaniem postanowienia o zabezpieczeniu uiszczą strona, na rzecz której nastąpiło zabezpieczenie.

§ 6. W razie zasądzenia odszkodowania, o którym mowa w § 1 lub 2, sąd zasądza od skazanego na rzecz Skarbu Państwa opłaty sądowe stosując odpowiednio przepisy kodeksu postępowania cywilnego.”;

- 7) w art. 367 dodaje się nowy § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Do rewizji sporządzonej przez prokuratora lub przez osobę uprawnioną do występowania przed sądem na podstawie przepisów prawa o ustroju adwokatury należy dołączyć odpowiednią ilość odpisów dla stron, ich pełnomocników i obrońców, a w wypadku rewizji wniesionej do Sądu Najwyższego nadto jeden odpis dodatkowy.”;

- 8) w art. 380:

a) dodaje się nowy § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Brak potwierdzenia zawiadomienia oskarżonego o rozprawie rewizyjnej, jeżeli stawił się jego obrońca, nie tamuje rozpoznania sprawy.”;

b) dotychczasowe § 2 i 3 stają się § 3 i 4 tego artykułu.

Art. 2. W sprawach o przestępstwa, które na podstawie przepisów niniejszej ustawy zostały przekazane do właściwości sądu powiatowego, udział prokuratora na rozprawie w tym sądzie, jako też na rozprawie przed sądem rewizyjnym, jest obowiązkowy.

Art. 3. W ustawie z dnia 20 lipca 1950 r. o zmianie przepisów postępowania karnego (Dz. U. Nr 38, poz. 348 z późniejszymi zmianami) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. W szczególnych przypadkach w sprawach mniej zawiłych prezes sądu wojewódzkiego może zarządzić rozpoznanie rewizji przez jednego sędziego.”;

- 2) art. 7 § 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) zarządy lasów państwowych, nadleśnictwa państwo-

we i parki narodowe w sprawach o przestępstwa z art. 5 ustawy z dnia 18 czerwca 1959 r. o odpowiedzialności karnej za przestępstwa przeciw własności społecznej (Dz. U. Nr 36, poz. 228),”.

Art. 4. Art. 3 § 1 ustawy z dnia 18 czerwca 1959 r. o zmianie przepisów postępowania karnego (Dz. U. Nr 36, poz. 229) otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W razie wyrządzenia czynem przestępnym szkody w mieniu społecznym Milicja Obywatelska może w toku dochodzenia lub śledztwa dokonać u podejrzanego tymczasowego zajęcia mienia ruchomego dla zabezpieczenia roszczeń o naprawienie szkody, grożącej mu kary grzywny lub przepadku majątku, jeżeli zachodzi niebezpieczeństwo usunięcia tego mienia. U osoby nie występującej w charakterze podejrzanego, lecz będącej z nim w bliskim stosunku (art. 288 § 3 kodeksu zobowiązań) tymczasowemu zajęciu podlegają rzeczy i prawa majątkowe, których na podstawie art. 6 i 7 ustawy z dnia 21 stycznia 1958 r. o wzmożeniu ochrony mienia społecznego przed szkodami wynikającymi z przestęp-

stwa (Dz. U. Nr 4, poz. 11) dotyczy domniemanie, że należą do podejrzanego.”

Art. 5. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się do spraw wszczętych przed dniem jej wejścia w życie, z tym że sprawy, w których przed tym dniem wpłynął akt oskarżenia, toczą się według dotychczasowych przepisów.

Art. 6. Uchyła się art. 14 dekretu z dnia 26 października 1949 r. o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej (Dz. U. Nr 55, poz. 437).

Art. 7. Upoważnia się Ministra Sprawiedliwości do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jednolitego tekstu kodeksu postępowania karnego z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.

Art. 8. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1962 r.

Przewodniczący Rady Państwa: *A. Zawadzki*
Sekretarz Rady Państwa: *J. Horodecki*

297

USTAWA

z dnia 27 listopada 1961 r.

o transporcie drogowym i spedycji krajowej.

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

Art. 1. 1. W rozumieniu niniejszej ustawy:

- 1) transportem drogowym jest działalność gospodarcza mająca na celu przewóz osób lub ładunków, wykonywany na drogach publicznych przy pomocy przeznaczonych do tego celu pojazdów drogowych;
- 2) spedycją krajową jest działalność gospodarcza polegająca na organizowaniu i wykonywaniu przez spedytora na zlecenie i rachunek zleceniodawcy w imieniu zleceniodawcy lub w imieniu własnym czynności związanych z krajowym przewozem przesyłki w transporcie drogowym, kolejowym, wodnym lub lotniczym albo z przewozem kombinowanym przy użyciu tych rodzajów transportu; spedycji wykonywanej w związku z przewozem przesyłek dostarczanych z zagranicy odbiorcom krajowym lub wysyłanych za granicę oraz w związku z przewozem tranzytowym wykonywanym przez obszar Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej nie uważa się za spedycję krajową;
- 3) przewozem jest czynność przemieszczania osób i ładunków pojazdami drogowymi.

2. Za transport drogowy lub spedycję krajową uważa się również działalność określoną w ust. 1, prowadzoną przez urzędy, instytucje, osoby fizyczne lub prawne albo przez organizacje społeczne, ubocznie lub pomocniczo w stosunku do działalności podstawowej.

3. Minister Komunikacji może określić w drodze rozporządzenia przypadki, w których przewozy wykonywane pojazdami, o których mowa w ust. 1 pkt 1, poza drogami publicznymi podlegają przepisom niniejszej ustawy.

Art. 2. Przepisy niniejszej ustawy nie naruszają umów międzynarodowych obowiązujących Polską Rzeczpospolitą Ludową w zakresie międzynarodowego transportu drogowego.

Art. 3. 1. Pojazdami drogowymi przeznaczonymi do transportu drogowego (art. 1 ust. 1 pkt 1) są:

- 1) pojazdy samochodowe łącznie z przyczepami (naczepami) do nich, z wyjątkiem pojazdów samochodowych specjalnych;
- 2) pojazdy zaprzęgowe (konne).

2. Za samochód specjalny uważa się pojazd samochodowy, który ze względu na swą konstrukcję przeznaczony jest do innego celu niż przewóz pasażerów lub ładunków.

3. Minister Komunikacji określi szczegółowo, jakie pojazdy samochodowe są pojazdami specjalnymi w rozumieniu przepisu ust. 2.

4. Minister Komunikacji może w drodze rozporządzenia:

- 1) wyłączyć spod przepisów niniejszej ustawy przewóz wykonywany niektórymi pojazdami samochodowymi ze względu na szczególne przeznaczenie lub szczególny zakres użytkowania tych pojazdów;
- 2) poddać niektórym przepisom niniejszej ustawy przewóz osób i ładunków wykonywany samochodami specjalnymi w innym celu, niż to wynika z konstrukcji i przeznaczenia pojazdu.

Art. 4. 1. Transport drogowy może być prowadzony:

- 1) zarobkowo, jako publiczny lub branżowy — jeżeli ma na celu osiągnięcie zysku lub akumulacji środków rzeczowych i pieniężnych w wyniku swej działalności prowadzonej na rachunek cudzy;
- 2) niezarobkowo — na rachunek własny.

2. Transport zarobkowy, z którego na równych warunkach może korzystać każdy, jest transportem publicznym.

3. Transport zarobkowy, przeznaczony do obsługi występujących w dużym nasileniu w określonej miejscowości (rejonie) jednorodnych potrzeb przewozowych określonej grupy jednostek gospodarczych (branży), jest transportem branżowym.

4. Ze względu na rodzaj przewozu transport zarobkowy (publiczny lub branżowy) może być: